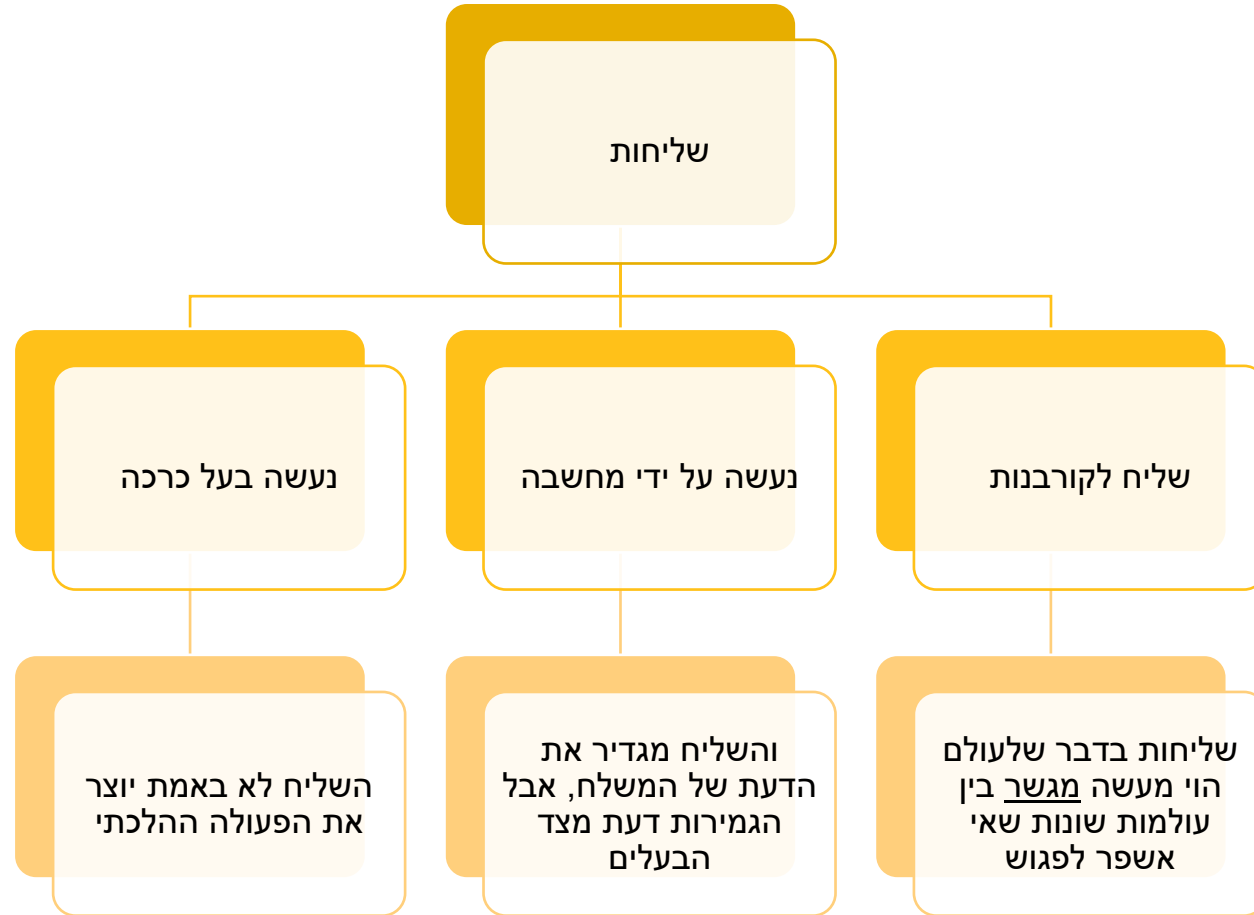

סיכום שליחות 1

? = שליח

- Messenger
- Agent
- Representative
- Proxy
- Power of Attorney

שליחות

נעשה בעל כרחה

השליח לא באמת יוצר את הפעולה ההלכתי

השליח מבצע רק את הפעולה הנצרכת

נעשה על ידי מחשבה

והשליח מגדיר את הדעת של המשלח, אבל הגמירות דעת מצד הבעלים

השליח מגדיר את הדעת של הבעלים (כאין תנאי)

שליח לקורבנות

שליחות בדבר שלעולם הוי מעשה מגש בין עולמות שונות שאי אפשר לפגוש

השליח לא באמת עושה את הפעולה כאילו הוא המשלח, אלא לטובתו

שליח שלא תפקד כמו שציפה הבעלים, אבל תפקד באופן סביר ומקובל

תוספות מסכת קידושין דף מא עמוד ב
פיחת י' או הוסיף י' תרומתו תרומה - פי' בקונטרס פיחת שתרם א' ממ' וקאי פיחת אבעל הבית וי"מ
איפכא דפיחת שתרם אחד מששים וקאי פיחת אתרומה מ"מ משמע היכא דתרם השליח ואפי'
אתא בעה"ב ואמר לו לא היה בדעתי לכך אפ"ה תרומתו תרומה וקשה דמאי שנא מדהא דאמר
(ב"מ דף כב.) האומר לשלוחו צא ותרום והלך ותרם אם א"ל בעה"ב כלך אצל יפות אם נמצאו יפות
מהן תרומתו תרומה ואם לאו אין תרומתו תרומה ומוקי לה התם כגון דשויה בעה"ב שליח ואפ"ה אין
תרומתו תרומה כיון שלא פירש לו בהדיא שמתרצה ליפות וי"ל דהתם היינו טעמא לפי שאין דרך בני
אדם לברור היפות כדי לתרום אלא הבינונים אבל הכא דיש הרבה בני אדם דדרכן לתרום בעין
יפה מצי למימר ליה להכי אמדתיך ובטלת דעתך אצל דעתי למה שאמדתיך.

משלה שאומר "לא היה בדעתי לכך" – לא אכפת לנו

משלה שאומר "לא היה בדעתי לכך" – כן דעתך לכך!

מי יכול להיות שליח

גמ קידושין מא עמוד ב

ואלא אתם גם אתם למה לי? מיבעי ליה לכדרבי ינאי, דא"ר ינאי: גם אתם - מה אתם בני ברית, אף שלוחכם בני ברית.

הא למה לי קרא? מדרבי חייא בר אבא א"ר יוחנן נפקא, דא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן: אין העבד נעשה שליח לקבל גט מיד בעלה של אשה, לפי שאינו בתורת גיטין וקידושין!

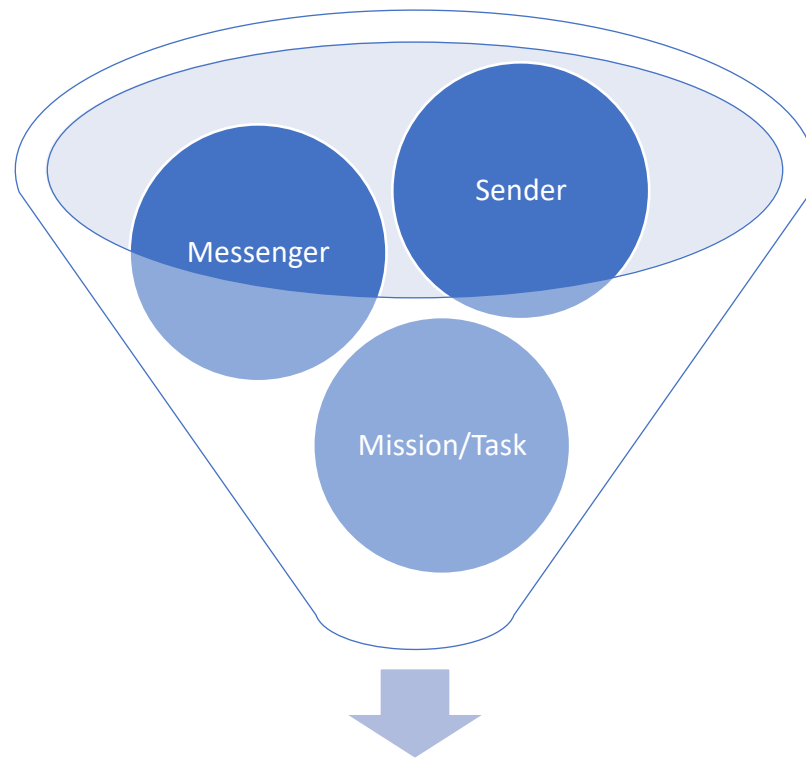
איצטריך, ס"ד אמינא עבד דלאו בר היתירא הוא כלל, אבל עובד כוכבים הואיל ואיתיה בתרומה דנפשיה, דתנן: העובד כוכבים והכותי שתרמו - תרומתן תרומה, אימא שליח נמי עביד, קמשמע לן. ולר' שמעון דפטר, דתנן: תרומת עובד כוכבים מדמעת וחייבין עליה חומש, ור"ש פוטר, אתם גם אתם למה לי? איצטריך, סד"א הואיל ואמר מר: אתם - ולא אריסין, אתם - ולא שותפין, אתם - ולא אפוטרופוס, אתם - ולא התורם את שאינו שלו, אימא אתם - ולא שלוחכם נמי, קמ"ל.

שליח- בן
ברית

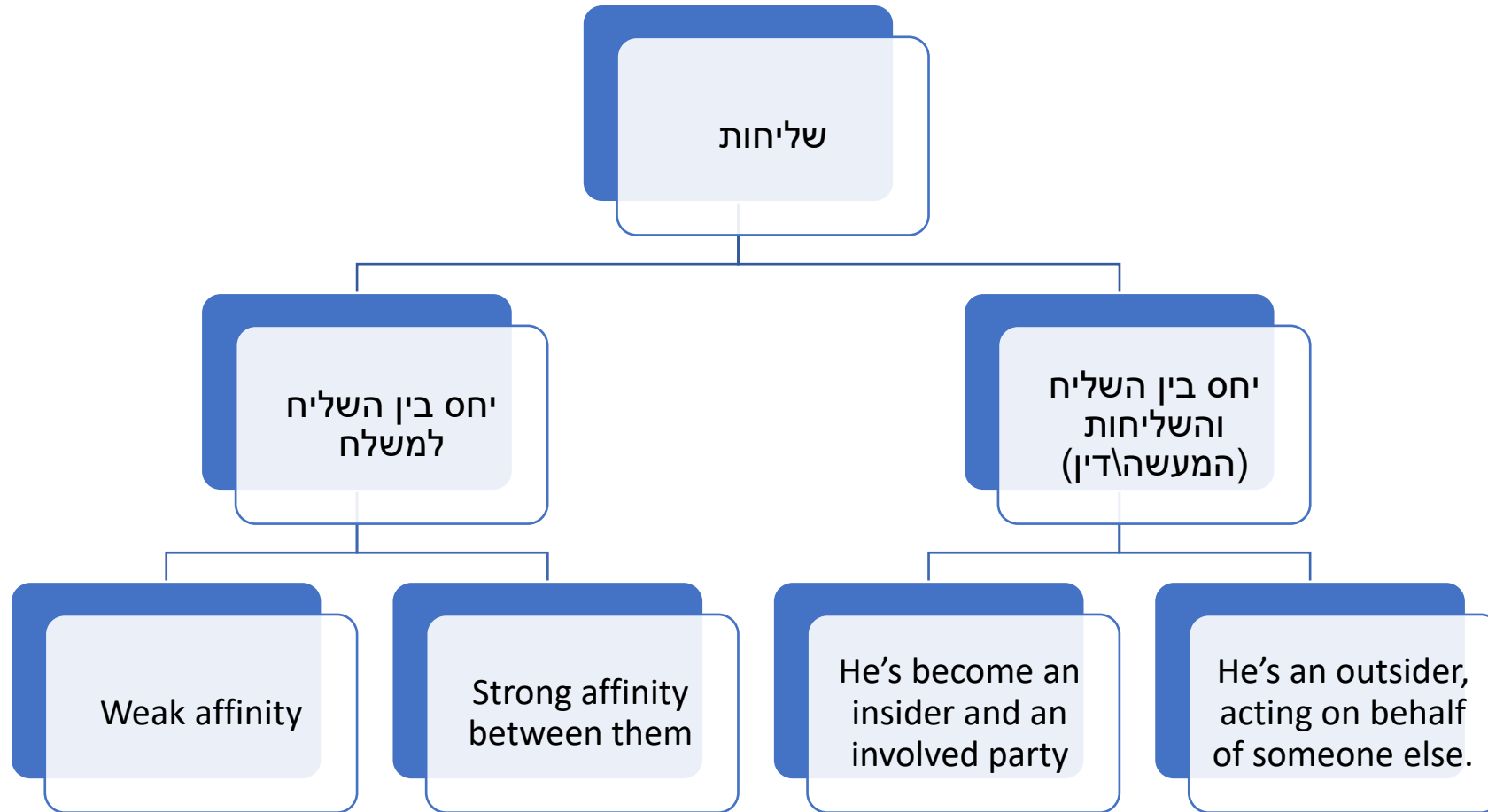
משלח- בן ברית

שליח- ישנו
בתורת גיטין

שליחות\מעשה-
תורת גיטין

שליחות

שליחות 2

מהותו של שליחות

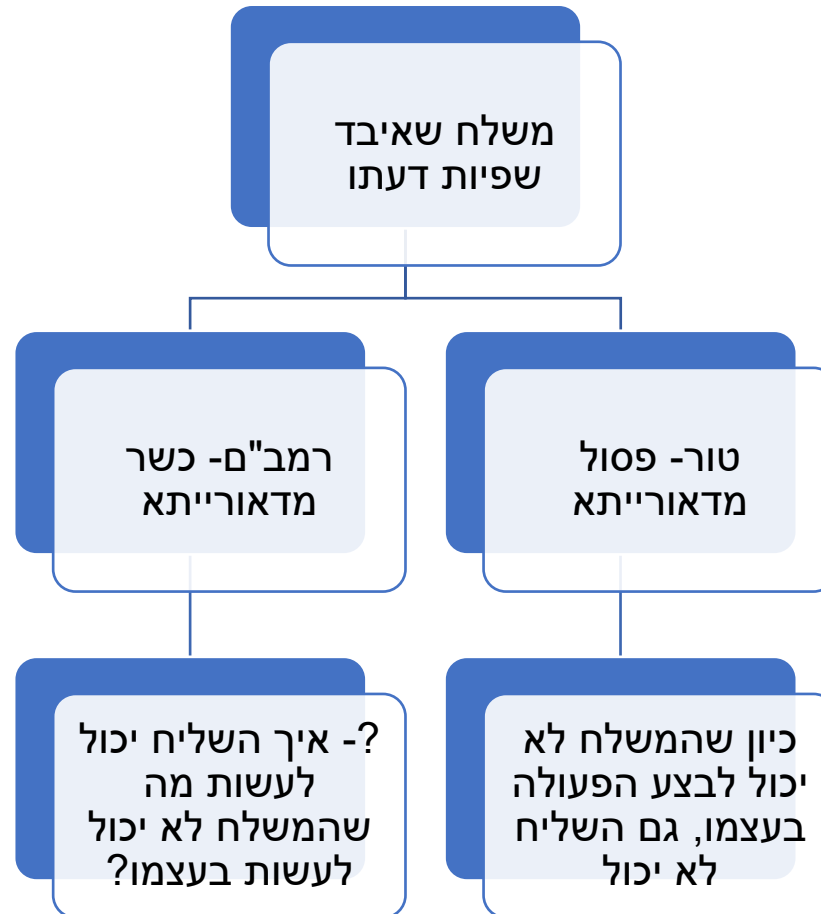
תלמוד בבלי מסכת גיטין דף ע עמוד ב

אמר כתבו גט לאשתי ואחזו קורדייקוס {שוטה זמני}, וחזר ואמר אל תכתבו - אין דבריו האחרונים כלום. **אר"ש בן לקיש: כותבין ונותנין גט לאלתר, ור' יוחנן אמר: אין כותבין אלא לכשישתפה** {כשיחזור לבריאות נפשו}. מ"ט דר"ל? דקתני: אין בדבריו האחרונים כלום. ור' יוחנן? אמר לך: אין בדבריו האחרונים כלום, דלכי מתציל לא צריך למיהדר אימלוכי ביה, ולעולם אין כותבין אלא לכשישתפה. במאי קמיפלגי? ר"ל מדמי ליה לישן, ור' יוחנן מדמי ליה לשוטה. ור' יוחנן נמי לידמיה לישן! ישן לא מחוסר מעשה, האי מחוסר מעשה. ור"ל נמי נידמיה לשוטה! שוטה לא סמיה בידן, האי סמיה בידן, בישרא סומקא אגומרי וחמרא מרקא. ומי אמר ר' יוחנן הכי? והאמר רב יהודה אמר שמואל: שחט בו שנים או רוב שנים, ורמז ואמר כתבו גט לאשתי - הרי אלו יכתבו ויתנו, ותניא: ראוהו מגויד או צלוב על הצליבה, ורמז ואמר כתבו גט לאשתי - הרי אלו יכתבו ויתנו! הכי השתא, התם דעתא צילותא היא, וכחישותא הוא דאתחילה ביה, הכא דעתא שגישתא היא.

ביצוע שליחות בזמן שהמשלה אינו בר דעת

רמב"ם הלכות גירושין פרק ב הלכה טו
אמר כשהוא בריא כתבו גט ותנו לאשתי ואחר כך נבעת ממתנין עד שיבריא וכותבין ונותנין לה, ואין צריך לחזור ולהמלך בו אחר שהבריא, **ואם כתבו ונתנו קודם שיבריא** הרי זה פסול {מדרבנן}.
• לדעת הרמב"ם הגט שנתן השליח בזמן שהבעל חולה ואינו בר דעת כשר מדאורייתא

טור אבן העזר הלכות גיטין סימן קכא
היה בריא בשעה שצוה לכותבו ואח"כ אחזו החולי אין כותבין אותו בעודו בחליו **ואם כתבו ונתנהו בחליו אינו כלום** לא שנא מת מתוך החולי לא שנא נתרפא
• לדעת הטור פסול מדאורייתא

שליחות לאחר מיתה

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף יג עמוד א
מתני'. האומר תנו גט זה לאשתי, שטר שחרור זה לעבדי, ומת - לא יתנו לאחר מיתה; תנו מנה
לאיש פלוני, ומת - יתנו לאחר מיתה.

רש"י מסכת גיטין דף יג עמוד א
לא יתנו לאחר מיתה - דגיטא לא הוי עד דמטי לידיה וכי מטי לידיה הא מית ליה משחרר ופקעה
ליה רשותיה.

תוספות מסכת גיטין דף יג עמוד א
לא יתנו לאחר מיתה - וקמ"ל דאין גט לאחר מיתה אף על גב דבהדיא תנן בפרק מי שאחזו (לקמן ד'
עב.) דאין גט לאחר מיתה הכא איצטריך לאשמועין (בגט שחרור שגם אחר שכתבוהו לא זכה בו
העבד ואפי' בגט אשה נמי אשמועין) **דאע"ג שמינה המגרש בחייו השליח לא חשיב להיות**
כמותו אחר מותו כאילו הוא עצמו קיים אלא חשיב גט לאחר מיתה והתם אשמועין דאע"ג שבא
הגט ליד האשה מחיים הוי גט אחר מיתה ואשמועין נמי לישני דתני התם הי משמע מחיים והי
משמע אחר מיתה.

קצות

- קצות החושן סימן קפח
- (ב) שאינם בני דעת. וראוי לספק היכא דהיה פקח בשעה שעשאו שליח {לדבר ממון} וקודם שגמר השליח שליחותו נשתטה המשלח, **מי אזלינן בתר מעיקרא ובשעה שעשאו שליח פקח היה ועומד במקום המשלח, או אזלינן בתר בסוף והרי בשעת גמר השליחות נשתטה המשלח ובטלה שליחות.**
- אמנם מצאנו שנחלקו בזה קמאי, **דלדעת הרמב"ם פ"ב (מגירושין הט"ו) אם היה בריא בשעת מינוי שליחות ואח"כ אחזו חולי שטות דאם נתנו השליח הו"ל גט מן התורה ואינו פסול אלא מדרבנן שלא יאמרו שוטה בר גירושין, ולדעת הטור באה"ע סימן קכ"א כה"ג הגט פסול מן התורה.** ועיין פר"ח הלכות גיטין (סימן קכ"א סעיף ב') שהעלה כדעת הרמב"ם, וכתב דאפילו גוסס דאינו בר גירושין אם עשאו שליח קודם ואח"כ נעשה גוסס נמי מהני שליחותיה וע"ש.
- ולדעת הרמב"ם דמן התורה הוי גט ואינו פסול אלא מדרבנן שלא יאמרו שוטה בר גירושין, א"כ הכא גבי ממון כה"ג לא גמרינן, אבל לדעת הטור דהוי מן התורה ביטול השליחות כל שנשתטה בשעת גמר השליחות, א"כ בממון נמי ליכא שליחות.

קצות

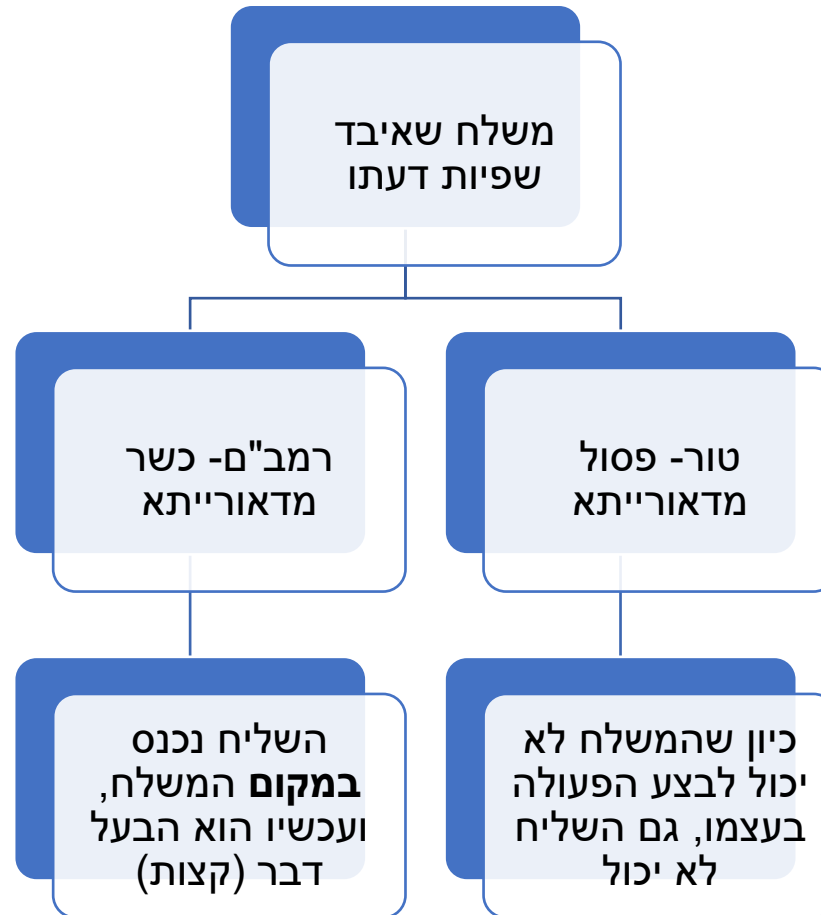
- אמנם אכתי צריך להתבונן לפי דעת הרמב"ם דלא מיבטל שליחותיה אפילו נשתטה בשעת גמר השליחות ומשום **דכבר עמד השליח במקום המשלח בשעה שעשאו**, א"כ הא דתנן פ"ק דגיטין (יג, א) האומר תנו גט זה לאשתי שטר שחרור זה לעבדי ומת לא יתנו לאחר מיתה, **ואמאי נימא כבר עמד השליח במקום המשלח**, דהא גוסס או נשתטה נמי אין במעשיהם כלום ואמרינן כבר נעשה כמותו. ובתוס' שם פ"ק דגיטין דף י"ג (ע"א ד"ה לא יתנו) ז"ל, וקמ"ל דאין גט לאחר מיתה, אף על גב דבהדיא תנן פרק מי שאחזו (שם עב, א) דאין גט לאחר מיתה, הכא אצטריך לאשמעינן דאע"ג שמינה המגרש השליח בחייו לא חשיב להיות כמותו לאחר מיתה כאילו הוא עצמו קיים אלא חשיב גט לאחר מיתה עכ"ל, וכ"כ תוס' פרק מי שמת (ב"ב) דף קנ"א (ע"ב ד"ה תנו גט) ע"ש. והיא גופה קשיא דלמה לא יהיה השליח כמותו לאחר מיתה כיון דכבר נעשה שליח בחייו, וגוסס נמי הרי הוא כמת לדעת כמה פוסקים ואפ"ה כל שמינה אותו לשליח קודם שהיה גוסס, דהשליח במקומו אפילו אחר שנעשה גוסס, וע"ש פר"ח.

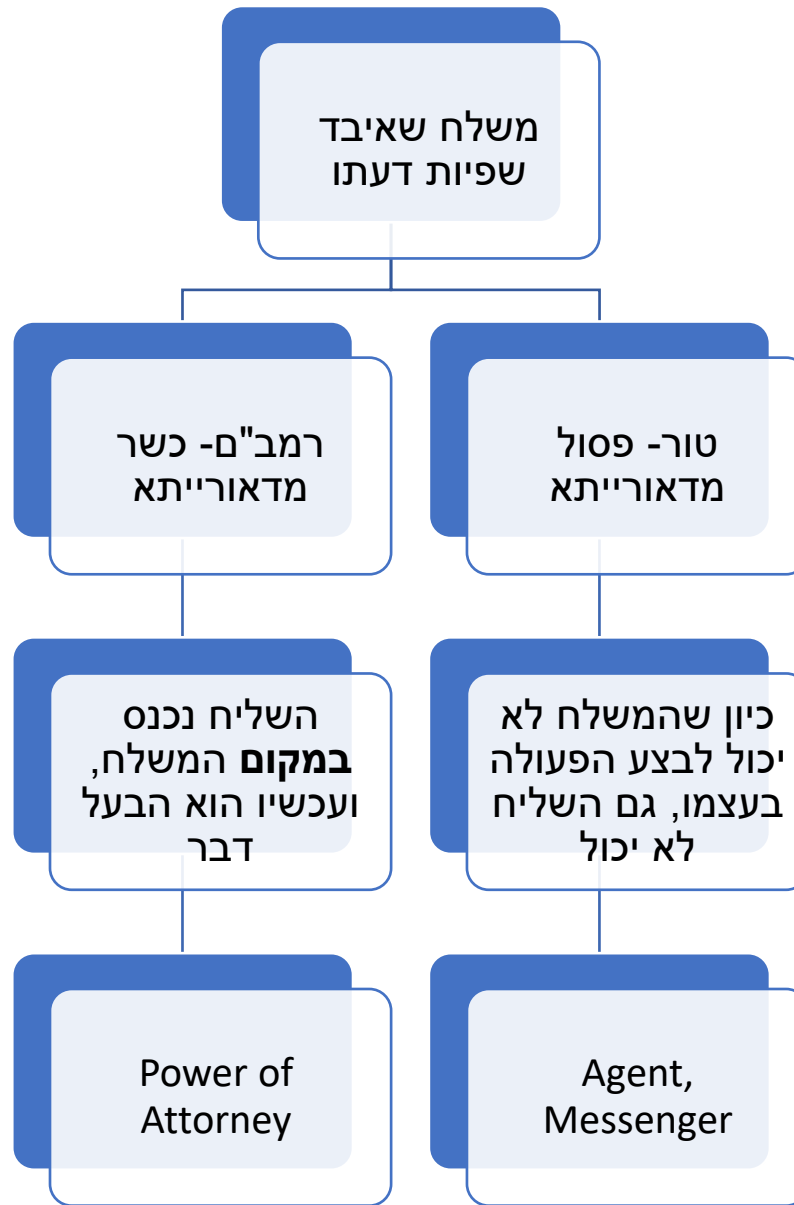
קצות

- נראה לי בזה דנהי דשלוחו כמותו אפילו אחר מותו, כיון דאיהו גופיה אילו בעי לשחרר את עבדו אחר שמכרו אותו לאחרים אפילו כבר עשה שליח לשחרר עבדו וקודם שנתן השליח שחרורו חזר ומכרו לאחר תו לא מצי שליח לשחררו כיון דאיהו גופיה אין לו רשות בו וכאחר הוא, וכן באשה כיון דמיתת הבעל מתיר ותו לא אגידא ביה כלל, ומש"ה לא אמרינן ביה שלוחו כמותו כיון דאיהו גופיה אחר שמת לית ליה רשות כלל לא בעבד ולא באשה וכמ"ש, אבל בנשתטה או בגוסס כיון דאכתי זה עבדו וזו אשתו אלא שמחוסר דעת ויד לגרש, **ולכן השליח שכבר נעשה במקומו והשליח בר דעת ושלוחו כמותו**. וכן נראה מדברי רש"י פ"ק דגיטין שם דף י"ג במשנה שם לא יתנו לאחר מיתה ז"ל, דגיטא לא הוי עד דמטי לידיה וכי מטא לידיה הא מית משחרר ופקעה ליה רשותיה עכ"ל. וכ"כ רש"י פ"ק דגיטין דף ט' (ע"ב) ז"ל, לא יתנו לאחר מיתה וכו' וכיון דמית קודם תו לא הוי שחרור דנפקא ליה רשותיה מיניה וחייל עליו רשות יורשין עכ"ל. והיינו כמ"ש כיון דכבר יצא העבד מרשותיה ונכנס לרשות יורשין, וכה"ג בעושה שליח לשחרר ומכרו לאחר דתו לא מהני שלוחו לשחרר כיון דכבר יצא מרשותו, והיינו נמי טעמא דאשה דכבר יצאה מרשותו במיתת הבעל וכמ"ש, ומדכתב רש"י טעמא משום דפקע רשותיה ונכנס לרשות יורשין, ותיפוק ליה דלאחר מיתה ליכא משלח, משמע דס"ל לרש"י נמי כשיטת הרמב"ם בנשתטה קודם נתינה הוי שליחות ומתניתין דלא יתנו לאחר מיתה משמע דאפילו מן התורה פסול.

קצות

- וכן נראה לענ"ד מוכח דאפילו אחר מיתת המשלח שליחות לא בטל ונכנס השליח החי במקומו, דהא קי"ל בשליח שחלה דעושה שליח אחר וכמבואר בפרק כל הגט (גיטין כט, א), ואף על גב דשליח שני מכח שליח הראשון בא ושליח הראשון הוא, מדכתב מוהר"ם פדאוה בסדר הגט (אות י') דאם שליח הראשון מבטל שליחות השני הרי השליחות בטל ע"ש, והובא בט"ז באה"ע סימן קמ"א (סקכ"ו), ועיין משנה למלך פ"ו מגירושין (הט"ז), וא"כ היכא דמת (משלח) [השליח] הראשון היכי נותן שליח השני (ע"ש באה"ע סימן קמ"א סעיף מ"א), אלא ודאי דשליחות לא בטל אפילו אחר מות הראשון, וטעמא דמתניתין הנזכרת דלא יתנו לאחר מיתה היינו משום דפקע רשותיה וכאחר דמי.

מינוי שליחות בגוסס

רא"ש מסכת קידושין פרק ד סימן טז

דקדק רבינו יואל ז"ל מבונ"א דגוסס אינו מגרש את אשתו אף על פי שהוא מיושב בדעתו כיון שאינו יכול ליתן מתנה דונתן בידה כתיב ובעיני דחזי לנתינה והא דתנן בתוספתא אהלות ובמסכת שמחות (פ"א) הגוסס הרי הוא כחי לכל דבריו נוחל ומנחיל וזוקק ליבום ופוטר מן היבום היינו מידי דממילא ולא שיעשה מעשה כמו נתינת הגט ומתנה דלענין זה הוי כמת גמור והא דאמרינן בפ' כל הגט (דף כח א) המביא גט והניחו זקן או חולה נותן לה בחזקת שהוא קיים וקאמר עלה בגמ' לא שנו אלא בזקן שלא הגיע לגבורות וחולה שרוב חולים לחיים אבל הגיע לגבורות וגוסס שרוב גוססים למיתה לא. מיירי כשקבל השליח הגט קודם שהיה גוסס וכשהלך השליח נעשה גוסס אבל בשעה שהוא גוסס לא היה יכול לעשות שליח לגרשה ...

ור"י אומר שהוא כחי לכל דבריו וגיטו גט ומתנתו מתנה כדברי רשב"ם.... והא דכל הגט {ששליח שלו יכול ליתן הגט} ראייה גדולה היא דדוקא בגוסס חיישינן שמא מת משום דרוב גוססים למיתה אבל אם יודע שהוא עדיין כמו שהניחו היה נותנו אף על פי שהוא גוסס ואם לאו בר נתינה הוא משום דחשיב כמת אפילו שלוחו נמי לא מצי יהיב ליה

שליחות מדין יד או מסירת רשות

שו"ת אבני נזר חלק חושן משפט סימן קלד
בדבר מ"ש הרמב"ן (סו"פ התקבל [גיטין עא ע"א] הובא בר"ן שם) דמינוי שליח שלא בפניו לא מהני בכתיבת הגט שיהי' במקום הבעל שיחשב לשמה. ודבריו בלתי מובנים. נ"ל קצת טעם בדבריו. דהנה ענין שליחות יש לפרשו בשני דרכים. או **שהמשלח נותן רשות לשליח לעשות כלשון המשנה (קדושין ע"ט ע"א)** וכן האשה שנתנה רשות לשלוחה לקדשה וכן בתרומות הנותן רשות לשלוחו לתרום ובזה נתרוקן רשות המשלח לשליח. או **שמעשה השליח כאילו המשלח עשהו שיד השליח נעשית ידו של המשלח. וכזה יראה ענין שליחות במצוות דנחשב שהמשלח עשה המצוה.** וז"ש הרמב"ן דבגט אי אפשר שיכתוב לשמה רק מי שבידו לגרשה. ע"כ א"א לשליחות להועיל משום שהבעל נתן לו רשות לכתוב דמ"מ לא חשוב שכתב לשמה כיון שאין בידו לגרשה. כהא דאמר ביבמות (נ"ב ע"ב) ולאשה בעלמא אינו גט מפני שאין בידו לגרשה ועי' רמב"ם (פ"ג מגירושין ה"ו). וע"כ שיד שליח נעשה ידו של משלח וכאילו הבעל כתבו: והנה אם תוכל השליחות לחול בלתי ידיעת שליח נראה דתלוי בהנ"ל. דאי משום נתינת וריקון רשות לשליח א"צ דעת שליח כמ"ש הרשב"א (פרק הזורק [גיטין עח ע"א]) היכי דאיכא דעת אחרת מקנה א"צ כוונה לקנות. אך שתחשב יד שליח כידו של בעה"ב ודאי אי אפשר שלא מדעת השליח:

